

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
ANTONIO MICALLEF TRIGONA**

Seduta tat-30 ta' Meju, 2008

Citazzjoni Numru. 171/1997/1

Michael u Mary konjugu Saliba

VS

Farrugia Brothers Gozo Transport Limited

Il-Qorti,

Ic-citazzjoni tal-atturi taqra:

Illi huma, konjugu Saliba, kienu inkarigaw lis-socjeta' Farrugia Brothers Gozo Transport Limited sabiex din tiehu hsieb tordnalhom u ggibilhom il-planki tal-konkos sabiex jintuzaq f'zewg 'sheds' u garage li jiffurmaw parti mill-farm proprjeta' tal-atturi, liema farm jinsab fil-limiti tax-Xewkija, Ghawdex;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi s-socjeta' konvenuta, wara li rappresentanti taghha hadu l-qisien necessarji taz-zewg 'sheds' u garage, ordnat dawn il-planki ghand is-socjeta' General Precast Concrete Limited ta' Hal Far, Malta, u sussegwentement ittrasportat dawn l-istess planki ghal farm hawn fuq indikat proprjeta' tal-atturi;

Illi wara li dawn il-planki gew trasportati s-socjeta' konvenuta talbet lill-konjugi Saliba hlas kumplessiv ta' sitt elef erba mija u hamsa u disghin lira Maltin u sitta u hamsin centezmu (Lm6495,56) bhala pagament ghall-planki tal-konkos u in kwantu ghal erba mija u erba u disghin lira Maltin u hamsin centezmu (Lm494.50) ghat-trasport tal-istess planki mill-fabbrika tal-General Precast Concrete Limited f'Malta ghal farm tal-atturi fix-Xewkija, Ghawdex;

Illi sussegwentement ghall-pagament kollu ta' sitt elef erba mija u hamsa u disghin lira Maltin u sitta u hamsin centezmu (Lm6495.56) illi l-atturi konjugi Saliba ghamlu lis-socjeta' konvenuta kif mitlub huma gew moghtija kopja tal-invoices kif mahruga mis-socjeta' General Precast Concrete Limited;

Illi minn dawn l-istess invoices jirrizulta li huma halsu ta' wiehed u sittin (61) planka tal-konkos meta fil-fatt huma kellhom bzonn u gew moghtija numru ferm inqas ta' planki kif jirrisulta mix-xhieda waqt din il-kawza;

Illi tlett planki tal-konkos li gew ikkonsenjati lill-atturi gratilhom hsara waqt li kienu qed jigu trasportati jew meta gew imqeghda fil-post mis-socjeta' konvenuta jew haddiema taghha u per konsegwenza ta' din l-istess hsara dawn m'ghadhomx fil-kundizzjoni illi jintuzaw ghall-iskop illi ghalih gew ordnati;

Illi ghalhekk, ghalkemm dawn l-istess tlett planki gew konsenjati, l-atturi ma ghandhomx ihalsu taghhom stante li l-istess planki tant kienu danneggjati illi ma kienux fi stat tajjeb ghall-uzu illi ghalih kienu intenzjonati;

Illi l-atturi konjugi Saliba halsu lis-socjeta' konvenuta l-ammont ta' erba mija u erba u disghin lira Maltin u hamsin

Kopja Informali ta' Sentenza

centezmu (Lm494.50) bhala hlas tat-trasport ta' sitt vjeggj planki meta fil-fatt is-socjeta' konvenuta hadet erba vjeggj planki fil-farm proprjeta' tal-atturi u mhux sitta;

Illi minkejja li giet interpellata sabiex tersaq ghall-likwidazzjoni tal-ammont illi thallas zejzed mill-atturi u wkoll ghall-likwidazzjoni tal-ammont dovut ghall-planki danneggjati u ghall-hlas tal-istess ammont is-socjeta' konvenuta baqghet inadempienti;

Talbu ghaliex il-Qorti m'ghandhiex:

1. tiddikjara illi l-atturi halsu ammont indebitament lis-socjeta' konvenuta u illi huma intitolati ghar-rifuzjoni ta' dan l-istess ammont hekk imhallas;
2. tillikwida l-ammont hekk imhallas indebotament billi tiddikjara li jikkonsisti f'dik is-somma li s-socjeta' talbet minghand l-atturi bhala prezz tal-planki li suppost gew konsenjati u l-hlas tat-trasport tal-istess planki;
3. tiddikjara s-socjeta' konvenuta obbligata tirrifondi lill-atturi l-prezz ta' dawk il-planki konsenjati minnha li gew minnha danneggjati jew mill-haddiema taghha u li ghalhekk ma kienux addattati ghall-uzu li ghalih kienu intenzjonati;
4. tillikwida dan l-ammont billi tiddikjara li jikkonsisti fis-somma effettivament imhallsa mill-atturi bhala prezz ta' dawn il-planki u transport tal-istess;
5. tikkundannha thallas lill-atturi dan l-ammont hekk likwidat;

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficjali tal-25 ta' Lulju 1997 u dawk tal-mandat ta' qbid prezentat kontestwalment ma' din ic-citazjoni kontra s-socjeta' konvenuta u bl-interessi legali b'effett mid-data tan-notifika tal-istess ittra ufficjali sad-data tar-rifuzjoni effettiva. Bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni illi ghaliha minn issa hija ingunta.

Rat id-dikjarazzjoni guramentata annessa l-lista tax-xhieda;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta li eccepjet:

1. illi l-opera intrapriza mis-socjeta' konvenuta ma kenitx li tordna u li ggorr il-planki izda li tforni lill-atturi bil-planki u li tpoggi l-istess planki fil-post fejn kienu iddestinati li jitqieghedu mill-atturi bil-prezz fiss u komplessiv ta' sitt elef erba mija u hamsa u sebghin liri Maltin u hamsin centezmi (Lm6495.50) li mhux biss gie accettat mill-atturi izda wkoll gie saldat;
2. illi huwa pacifiku fil-gurisprudenza li l-appalt intrapiz mis-socjeta' konvenuta huwa affini ghall-bejgh li sar bi prezz li mhux biss gie accettat mill-atturi izda wkoll sar l-hlas miftiehem fl-intier tieghu u l-atturi irragixxew meta saru jafu li kieku huma ghamlu l-ordni direttament minghand is-socjeta' General Precast Concrete Limited ta' Hal Far kienu jiffrankaw parti mill-prezz li huma ftehm u accettaw li jhalsu lis-socjeta' konvenuta ghall-appalt kollu;
3. illi l-appalt li sar bejn l-atturi u s-socjeta' konvenuta huwa divers, separat u distint minn negozju li sar mis-socjeta' konvenuta mas-socjeta' General Precast Concrete Limited ta' Hal Far li maghha l-atturi m'ghandhom ebda relazzjoni guridika;
4. illi l-hsara lamentata mill-atturi f'xi planki li gew imqeghda u li allegatament saret mis-socjeta' konvenuta u li hija tali li tirrendi l-istess planki mhux aktar f'kundizzjoni illi jintuzaw ghall-uzu li ghalih kienu intenzjonati, hija allegazzjoni infondata u inveritiera kif ser jigi ippruvat fil-kors tal-kawza u ma taghti ebda dritt lill-atturi li jitolbu rifuzjoni tal-prezz shih jew ta' parti minnu;
5. illi meta tqieghdu l-planki fil-post ma ngab ebda ilment a konjizzjoni tas-socjeta' konvenuta dwar hsara fil-planki u l-atturi qatt ma nsistew jew allinqas ippruvaw izommu parti mill-prezz miftiehem ghal din l-allegata hsara anzi ghall-kuntrarju halsu l-prezz kollu miftiehem u issa sena u nofs wara li l-planki tqieghdu fil-post l-atturi qeghdin jallegaw li saret din il-hsara;
6. illi s-socjeta' konvenuta ma taf li saret ebda hsara fil-planki waqt li kienu qeghdin jigu mqieghda fil-post, la mill-haddiema taghha, u lanqas mill-haddiema inkarigati minnha u ghaldaqstant ma hix responsabbli ghall-hsara li issa qeghdha tigi allegata mill-atturi;

Kopja Informali ta' Sentenza

Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata annessa flimkien mal-lista tax-xhieda;

Semghet u ezaminat il-provi kollha;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;

Ikkonsidrat:

Illi mill-provi in atti jirrisulta li l-kawza ghandha l-origini taghha f'appalt li s-socjeta' konvenuta kienet hadet minghand l-atturi ghall-provisjoni ta' planki u t-tqeghied taghhom f'zewg 'sheds' u garage li l-atturi kienu bnew jew kienu fil-procint li jibnu fir-razzett taghhom fil-limiti tax-Xewkija, Ghawdex. Konsoni mat-talbiet fic-citazzjoni l-attrici in sostenn tal-istess talbiet u fl-affidavit taghha spjegat li l-hlas indebitu li sar lis-socjeta' konvenuta u li tieghu l-atturi qeghdin jitolbu l-likwidazzjoni u l-hlas lura jikkoncerna: i. il-prezz ta' tlett planki li gew lilhom ikkonsenjati difettuzi mis-socjeta' konvenuta; ii. il-prezz ta' zewg planki ikkonsenjati zejda; iii. il-prezz ta' disa planki li l-attrici tghid li ma rcevitx tant li kienu fatturati lil certu Victor Zammit.

Illi pero' qabel ma tiddiskuti u eventwalment tiddecidi l-meritu tal-vertenza l-Qorti sejra tissoferma fuq zewg rikorsi intavolati mis-socjeta' konvenuta u tiddisponi minnhom. L-ewwel wiehed hu dak li jirrisulta folio 126 li jitratta n-nuqqas ta' interess guridiku tal-attur Michael Saliba. Dan ir-rikors, pero', m'ghandux fondatezza stante li malgrad ir-revoka tal-prokura lill-martu, li in forza taghha saret il-kawza ukoll f'isimha proprju, fl-ebda stadju tal-kawza ma jirrisulta li l-imsemmi attur ceda jew irrinunzja ghall-azzjoni li baqghet tghajjat lilu bhala wiehed mill-atturi anka wara li

revoka il-prokura u meta allura kellu presenza fisika, u jidher li ghad ghandu, f'dawn il-Gzejjer. It-tieni wiehed fejn gie mitlub l-isfilz mill-atti ta' dokument esebit mill-attrici wara l-gheluq tal-provi u fl-istadju li l-kawza kienet thalliet ghas-sentenza, il-Qorti, ser tissoprasjedi milli tiddegretah u kwindi tastjeni li tiehu konjizzjoni tieghu billi f'kull kaz mhux qeghdha tirriavisa ebda effett utili li d-dokument ghandu fuq l-esitu tal-kawza.

Issa trattat il-meritu, kien jinkombi fuq l-atturi li jippruvaw l-allegazzjonijiet taghhom ta' hlas indebitu principalment fuq l-bazi tat-tlett konsiderazzjonijiet li ghamlet l-attrici kif fuq indikat. Jinghad, hawnhekk, li l-attur ma xehedx fil-waqt li huwa pacifiku li kien hu li kien irranga u fthiem l-appalt mas-socjeta' konvenuta.

Illi l-prova tal-hlas indebitu kellha tkun cara u univoka u fir-rigward m'hemm xejn minn dan. U ghalkemm jirrisulta li l-prezz li thallas lis-socjeta' konvenuta kien ta' sitt telef erba mija u erba u disghin lira maltin u hamsin centezmu (Lm6494.50) komplessivament, imkien ma' jirrisulta kemm minn dan kien jirrapresenta planki u kemm kien jirrapresenta xoghol. In-nuqqas ta' kjarezza tippermani fil-provi kollha tal-atturi sahansitra fl-allegazzjoni tal-attrici li l-fattura ennumerata 5450 kienet tghajjat lil certu Victor Zammiti. Fir-rigward din il-fattura il-Qorti isaqsi: ghal liema fattura qed tirreferi l-attrici?? - dik li esebit fl-ahhar stadju tal-kawza bl-istess numru izda intestata f'isem zewga??, jew dik li tinsab esebita folio 24 li tindika disa planki u li dwarha xehed wkoll Taddeo Farrugia ghas-socjeta' konvenuta u spiega c-cirkostanzi tal-kitba fuqha??. Dak illi invece jirrisulta hu li l-uniku xhud prodott mill-atturi, apparti li xehdet l-attrici, kien certu Christopher Micallef li, apparti li ma' kienx impiegat mas-socjeta' 'Precast', cioe' dik li mmanufatturat il-planki, meta giet kuntratata biex taghmel ix-xoghol, afferma li l-'Precast' mas-socjeta' konvenuta kellha x'taqsam u d-'delivery note' kienet tikkonsenjha lis-socjeta' konvenuta indikanti fuqha l-konsenjatarju skond kif kienet tghidilha s-socjeta' konvenuta. U wkoll skjett il-fatt li l-atturi kienu halsu bla riseva ghall-appalt kollu kompriz fih il-prezz tal-planki u dak tax-xoghol.

Illi kollox ma' kollox din il-Qorti hi konvinta, mill-assiem tal-provi, li l-obbligazzjoni principali kienet l-adempiment ta' haga (ix-xiri u t-tqeghid ta' planki) li fil-kuntest ta' l-appalt ma kienx ibbazat fuq rati izda fuq somma pre-determinata. Hi ghalhekk il-fehma tal-Qorti li fin-nuqqas ta' provi univoci dwar materjal difettuz, materjal zejjed mhux utilzzat, u pagamenti zejda, ma jistax jigi varjat. Hawnhekk il-Qorti qeghdha tirreferi wkoll ghal dak il-hlas li l-atturi ghamlu lill-certu Debono li ghandu jinghad ma giex minnhom prodott biex jixhed u li ghalhekk ma rrizultax car ghal x'hiex kien thallas. Idem fir-rigward iz-zewg planki zejda u t-tlett planki difettuzi li li ma jissemmew imkien fl-uniku xhud li ttella mill-atturi u dan dejjem fin-nuqqas li jixhed l-attur li kien hu li fthiem mas-socjeta' konvenuta l-prezz individwali tal-planki u x'kien il-prezz tax-xoghol. Fin-nuqqas ta' din il-prova li kienet tinkombi fuq l-atturi difficilment hi l-Qorti f'posizzjoni li tillikwida xi ammont anke kieku kellha taccetta bhala fatt dak li tistqarr l-attrici fl-affidavit taghha (ara folio 21) fir-rigward z-zewg planki zejda u t-tlett planki difettuzi. F'dan il-kuntest id-dokument esebit minnha u ghal liema oggezzjonaw il-konvenuti (vide supra) xejn ma jghin biex tikkjarifika l-affarjiet, anzi l-imsemmi dokument lanqas hu rikonciljabbli mal-fatturi precedentement esebiti miz-zewg kontendenti.

Maghmula dawn l-osservazzjoniet ghalhekk il-Qorti qeghdha tidisponi mill-kawza billi tichad it-talbiet tal-atturi bl-ispejjez kontra taghhom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----